Mapes de Patrimoni Cultural

Diputació Barcelona

Santa Maria de la Pobla de Lillet

La Pobla de Lillet

Ubicació

Comarca:	Berguedà
Lloc/Adreça:	Plaça de l'església ,1.

Coordenades:

Latitud:	42.24415
Longitud:	1.97443
UTM Est (X):	415390
UTM Nord (Y):	4677394

Classificació

Número de fitxa	08166 - 4
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Modern Barroc
Segle	XVIII
Autoria de l'element:	Josep Morató i Soler i Jacint Morató i Soler.
Estat de conservació	Bo
Protecció	Legal
Observacions protecció:	BCIL, núm. 1277 (29/06/1988)
Número inventari	IPA núm. 3485
Generalitat i altres inventaris	
Accés	Fàcil
Ús actual:	Religiós
Titularitat	Privada
Titular:	Bisbat de Solsona, Plaça de Palau, 1. 25280-Solsona.
Fitxes associades:	

Restes del recinte emmurallat

Autoria de la fitxa	Sara Simon Vilardaga

Data de registre de la fitxa: dv., 08/05/2009 - 02:00

Descripció

L'església parroquial de Santa Maria de Lillet és una obra barroca que s'acabà de construir el 1784, en la seva construcció hi participaren els germans Josep i Jacint Moretó i Soler, llinatge d'arquitectes i escultors de Vic. És un edifici d'una sola nau coberta amb volta de canó amb llunetes i vuit capelles laterals, quatre per banda, comunicades entre sí. La porta d'entrada, situada a la façana principal, destaca pel treball escultòric en pedra que mostra al seu voltant, està emmarcada per dues pilastres adossades i rematada per una motllura amb l'escut de la vila al centre, i per sobre una fornícula, tot ornamentat amb diferents motllures i figures. Actualment la pedra de la portalada presenta un avançat desgast que ha fet perdre detalls de la seva ornamentació, sortosament l'any 2005 entre altres obres es va realitzar la consolidació d'aquest element. A més a la façana principal, per sobre la porta hi ha una rosassa; la superfície de la façana està recoberta d'un arrebossat actual. També a l'exterior, a l'angle nord-oest hi ha un gran campanar format per una torre de planta quadrada, rematada per un cos de vuit cares i quatre obertures; la part superior del cos quadrat presenta quatre grans obertures amb campanes en dues d'elles, a la part inferior hi ha una porta d'accés.
A l'interior, sobre l'entrada al temple, hi ha el cor, on hi ha un gran orgue elèctric col·locat als anys 50 i que substitueix l'antic accionat amb manxa a mà. Des del cor podem accedir a la part superior de les capelles laterals, que formen unes tribunes amb barana de fusta obertes a la nau central. El presbiteri és de planta de mig decàgon, amb l'altar major envoltat de columnes d'estil jònic que suporten una mitja cúpula sobre la qual trobem una talla de fusta policromada de l'Assumpció de la Verge, obra de 1.945 atribuida a Frederic Marès. Presidint l'altar major hi ha el Crist en Majestat, talla de fusta policromada del segle XII procedent de l'església del monestir de Sta. Maria. Fins a la Guerra Civil l'altar Major era presidit per un retaule d'estil barroc del segle XVIII, junt amb altres figures i elements en relleu que en decoraven els laterals i la part superior de l'altar, i de les que es conserven Sant Pere, Sant Pau, Sant Ambròs, Sant Tomàs, i Sant Agustí, entre altres.
Les capelles laterals presenten altars i diversos sants de factura moderna, i pintures referents a Sant Antoni a la segona capella entrant a la dreta, i a la primera per l'esquerra trobem unes interessants pintures d'A. Gorgues, realitzades el 1.964.

Observacions:

A l'oficina de turisme de La Pobla de Lillet es pot contractar el servei de visita guiada al monument.
Entre l'any 2.003 i el 2.005 es realitzaren diverses obres per solucionar els problemes estructurals que afectaven al temple. També es va consolidar la portalada de pedra i s'estucà la façana.

Història

L'església parroquial de Santa Maria de la Pobla de Lillet s'aixeca en el punt més alt del turó del nucli històric, ocupa part del lloc on la família Mataplana va construir i establir la seva nova residència arran de l'atorgament de la carta de poblament. En aquest indret, a més del castell-palau, la baronesa de Mataplana, fundà el 1.356 una capella per a ús privat del castell. Fou dedicada a Déu sota l'advocació de St. Antoni Abat.
El creixement demogràfic que experimentà la vila al llarg del segle XVII i els nous projectes urbanístics van determinar la construcció d'una nova església parroquial, ja que a més, la petita capella de Sant Antoni era per ús dels familiars i dependents dels senyors del castell. Fins llavors, l'església parroquial era la del

monestir de Santa Maria, situada a uns 3 quilòmetres del poble, fet que també determinà el trasllat de la residència habitual del rector, instal·lant la rectoria al costat de la nova església. No es coneix amb exactitud quan es va començar a construir la nova església parroquial, però és probable que fós entorn a finals del segle XVII, ja que el 1711 el Bisbat de Solsona va donar l'autorització perquè el temple tingués fonts baptismals, i al 1712 es documenten els primers enterraments al seu voltant. El 1724 Tomàs Brotó i Pérez, bisbe de Solsona, decretà aprovada la Confraria de Minerva establerta en aquesta església. Ja al 1748 s'inaugurà el temple com a parroquia sota l'advocació de l'Assumpció de la Verge. L'església fou reedificada al segle XVIII. L'obra s'acabà de construir el 1784.
Un terratrèmol l'any 1.829 provocà esquerdes i el col·lapse d'una part de la paret del Carrerot. S'hi feren obres de restauració, arranjant la teulada i les parets, quedant inaugurada la nova obra el 1.834.
Durant la Guerra Civil foren destruïts els retaules de fusta que es conservaven a l'interior, i l'any 1.945 es construeix l'actual altar major projectat per l'arquitecte Sr. Puigboada.
El 1951 es repintà l'església, de la mà del pintor vigetà Miquel Costa i Bau, en aquestes tasques es va rascar la paret de la banda de l'evangeli del presbiteri, on a sota de la pintura s'hi van descobrir restes d'una pintura mural que escenificava un dels episodis de l'ascensió de la Verge; en aquell moment es va decidir tapar-les. Un veí, Miquel Sala, s'hi va interessar i en va fer fotografies. L'any 2.001 la Diputació de Barcelona, a petició de l'Ajuntament de la Pobla de Lillet, va realitzar un informe de les pintures localitzades i tapades el 1951, i que consideren d'important valor artístic dins la plàstica barroca catalana, sobretot pel fet de que n'hi ha pocs exemples; cronològicament les situen entorn a l'època de construcció del temple entre finals del segle XVII i inicis del XVIII.
El 1.954 es va fer una subscripció popular per comprar un nou orgue, s'inaugurà per la festa del Roser d'aquell mateix any. L'any següent es col·locaren les noves campanes dedicades a Maria Assumpta i Maria Falgars.
El 1.981 es renovaren les pintures i daurats que decoren l'església, segons l'estil pintat el 1.951.
Greus patologies estructurals van obligar a tancar l'església al culte a finals del 1.999, i a partir d'aquí començaren els estudis i els tràmits per tal de realitzar una intervenció a fons. L'any 2.003 comencen les obres, que consisteixen en treballs estructurals a la volta, fabricació d'una nova teulada i treballs a la façana, que consistiren en l'estucat de l'actual color rogenc i la consolidació de la pedra de la portalada.
El 20 de setembre del 2.000 l'església de Santa Maria de la Pobla de Lillet va ser declarada Bé Cultural d'Interès Local.

Bibliografia

ANGLERILL, R. (1889): Història de la Mare de Déu de Falgars. Impremta Boixader, La Pobla de Lillet, 2.009. Reproducció del llibre imprès al 1889 pel seu autor.
CARRERAS, J. (1997: 28-30): "Una escultura de Frederic Marès a l'església parroquial". L'Erol, núm. 53, primavera 1997.
FÀBREGAS ARTIGAS, J. (1997): La Pobla de Lillet 1924-1958. Una crònica entorn del temps. Editen: Centre d'Estudis Musicals del Beguedà "L'Espill" i Àmbit de Recerques del Berguedà. Impremta Boixader, La Pobla de Lillet.
FRANCÀS I PATSÍ, À. (1997): La Pobla de Lillet. Història, costums i tradicions de la Vall de Lillet (Berguedà). Columna Albí, Berga.
GAVIN, Josep M. (1985). "Inventari d'Esglésies. 17. Berguedà". Barcelona
Inventari del Patrimoni Arquitectònic, núm. 3485. Generalitat de Catalanya.
"Informe sobre la pintura mural de la banda de l'Evangeli del presbiteri de l'església parroquial de Santa Maria de la Pobla de Lillet (Berguedà), actualment tapada per un estucat." Unitat d'Investigació Històrica, Secció Tècnica d'Investigació Documentació i Difusió, del Servei del Patrimoni Arquitectònic Local de la Diputació de Barcelona. 16 de gener de 2.001. (Inèdit)
ROSIÑOL I ORRIOLS, J. (1988): El passat de la nostra vila. La Pobla de Lillet. Recull històric, geogràfic i

cultural. Ed. La Llar del Llibre, Barcelona.
ROSINYOL, J.M.. (1997: 22-24): "Les esglésies del municipi". L'Erol, núm. 53, primavera 1997.
SERRA, Rosa. (et al.) (1991). Guia d'Art del Berguedà. Berga.
SERRA VILARÓ, J. (1930): Baronies de Pinós i Mataplana. Reedició de 1989 del Centre d'Estudis Baganesos.
VV.AA. (1994:139). "Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya. El Berguedà", vol.5, Barcelona: Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.